Archiwalna środa. Akcja Reinhardt – niemiecka zbrodnia na Żydach

23 marca 2022 r. w Centrum Edukacyjnym „Przystanek Historia” IPN w Krakowie odbyło się spotkanie z cyklu „Archiwalna środa”.

O niemieckich przygotowaniach do wymordowania europejskich Żydów, przebiegu Akcji Reinhardt i zachowywaniu pamięci o Zagładzie mówił **Michał Zajda**, historyk, pracownik Oddziałowego Archiwum IPN w Krakowie wiceprzewodniczący Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów Oddział w Krakowie, członek Rady Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. Wzbogaconą prezentacją dokumentów prelekcję zatytułował **„Aktion Reinhardt. Ideologiczne podstawy, przebieg i pamięć o ofiarach niemieckiego ludobójstwa”**. Spotkanie poprowadził **Rafał Dyrcz,** naczelnik Oddziałowego Archiwum IPN w Krakowie.

Aktion Reinhardt

80 lat temu, w marcu 1942 r., Niemcy rozpoczęli Aktion Reinhardt, której celem było wymordowanie ludności żydowskiej na okupowanych ziemiach polskich. W wyniku przeprowadzonej na skalę przemysłową operacji ludobójstwa życie straciły blisko dwa miliony Żydów.

Naoczny świadek wydarzeń, Rudolf Reder, jeden z zaledwie dwóch Żydów, którzy przetrwali deportację do obozu zagłady w Bełżcu i złożyli relacje, w następujący sposób opisywał zaraz po wojnie swoje doświadczenia: „Nie umiem określić w jakim nastroju żyliśmy my, więźniowie skazańcy i cośmy odczuwali słysząc te straszliwe skargi duszonych co dzień ludzi i wołania dzieci. Trzy razy dnia widzieliśmy tysiące ludzi, bliskich utraty zmysłów. I my byliśmy bliscy obłędu. Posuwaliśmy dzień za dniem, sami nie wiedząc jak. Nie mieliśmy ani chwili złudzenia. Umieraliśmy co dzień po trochu, wraz z całymi transportami ludzi, którzy przez krótką chwilę przeżywali jeszcze mękę złudzenia. Apatyczni i zrezygnowani, nie czuliśmy nawet głodu ani zimna. Każdy czekał na swoją kolej, wiedział że musi zginąć i musi nieludzko się męczyć”.

„Aktion Reinhardt” została przeprowadzona w ramach tzw. ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej, czyli bezprecedensowej operacji ludobójstwa, zatwierdzonej podczas konferencji w Wannsee 20 stycznia 1942 r., której przewodniczył niemiecki zbrodniarz Reinhardt Heydrich, generał SS i policji, jeden z głównych architektów Zagłady.